

REPUBLIKA HRVATSKA
PRIMORSKO-GORANSKA ŽUPANIJA
GRAD RIJEKA

Odjel gradske uprave za razvoj, urbanizam,
ekologiju i gospodarenje zemljištem

KLASA: 350-01/17-03/61

URBROJ: 2170/01-01-00-17-1

Rijeka, kolovoz 2017.

Gradonačelniku
na donošenje

PREDMET: Prijedlog aktivnosti na prikupljanju podataka o količinama i lokacijama na kojima je ugrađen azbest kao građevinski materijal, a u skladu s odredbama *Pravilnika o građevnom otpadu i otpadu koji sadrži azbest*

Pripremili:

Eda Rumora, d.i.a.
Andrej Bauer, ing.inf.

Pročelnik:

Dr. sc. Srđan Škunca, d.i.a. i g.

- **općenito o azbestu**

Zahvaljujući svojim mehaničkim i kemijskim svojstvima, tj. čvrstoći i visokoj otpornosti na toplinsko i kemijsko djelovanje, azbest se proizvodio desetljećima i bio korišten kao građevinski materijal, najviše za pokrivanje građevina svih vrsta, ali i za oblaganje pročelja, instalacije odvodnje sanitarne vode, a izvan građevinarstva i za izradu zaštitne odjeće, brtvljenje cijevi i sl. U uporabi je zastupljeno šest osnovnih više vrsta azbesta (aktinolit, amozit, antofilit, krizotil, krokidolit, tremolit), između kojih amozit i krokidolit predstavljaju najopasnije po ljudsko zdravlje ukoliko postoji izloženost udisanju njihovih vlakana, dok je najčešće korišten azbest u Republici Hrvatskoj bio krizotil, ujedno i najmanje opasan. Od 2006. godine u Republici Hrvatskoj zabranjena je proizvodnja, promet i uporaba azbesta i proizvoda koji ga sadrže.

Važno je naglasiti kako je opasnost od azbesta utvrđena isključivo u situacijama pojave azbestne prašine, tj. oslobađanja finih azbestnih vlakana u visokoj koncentraciji do čega dolazi u procesu proizvodnje te u procesu razgradnje mehaničkim putem, tj. prilikom rušenja, lomljenja, brušenja i sl. postupaka uklanjanja ili održavanja i servisiranja proizvoda iz azbesta ili onih koji sadrže azbest, radi čega se proizvodi iz azbesta i oni koji ga sadrže tretiraju kao **opasni građevinski otpad**.

- **ocjena stanja u prostoru**

Na žalost, zbrinjavanje azbesta ne provodi se uvijek na organizirani način i od strane ovlaštenih osoba i tvrtki. Tijekom brojnih akcija čišćenja okoliša provedenih proteklih godina nailazilo se na odbačene različite azbestne proizvode, ponajviše krovni pokrov. Izložen atmosferijama i drugim utjecajima, odbačeni azbest postupno se raspada, a njegova vlakna dospijevaju u različitim koncentracijama u okoliš. Jednako neprimjeren način „zbrinjavanja“ predstavlja i privremeno odlaganje azbestnog pokrova unutar okućnica, jer je i u takvim primjerima azbestni materijal izložen prethodno opisanom procesu, a s još većim rizikom od negativnog utjecaja po zdravlje ljudi.

Prema prijavama u Registar onečišćavanja okoliša, na godišnjoj razini na području Grada Rijeke prikupljaju se značajne količine građevinskih materijala koji sadrže azbest:

- 2014. godine, 49 tona,
- 2015. godine, 81 tona,
- 2016. godine, 31 tona.

Međutim, količinske oscilacije ukazuju na izostanak sustavnog odnosa prema zbrinjavanju, a koji se svakako treba izmijeniti ukoliko u obzir uzmemo procjenu kako je na području Grada Rijeke, samo na krovovima ugrađeno gotovo 1000 tona azbestnog pokrova.

- **Pravilnik o građevnom otpadu i otpadu koji sadrži azbest**

Pravilnik o građevnom otpadu i otpadu koji sadrži azbest (Narodne novine 69/2016, u daljnjem tekstu: Pravilnik) predstavlja podzakonski akt kojim su utvrđeni sustavi upravljanja građevnim otpadom i azbestnim otpadom, u pravni poredak Republike Hrvatske prenesena Direktiva Vijeća 87/217/EEZ od 19. ožujka 1987. o sprječavanju i smanjenju onečišćenja okoliša azbestom te izvan snage stavljeni dotadašnji *Pravilnik o načinu i postupcima gospodarenja otpadom koji sadrži azbest* (»Narodne novine«, broj 42/07) i *Pravilnik o gospodarenju građevnim otpadom* (»Narodne novine«, broj 38/08).

Odredbama Pravilnika propisuje se cilj i uvjeti sustava gospodarenja građevnim otpadom i sustava gospodarenja otpadom koji sadrži azbest, obveze proizvođača građevnog proizvoda i proizvoda koji sadrži azbest, način označavanja građevnog proizvoda i ambalaže, obveze proizvođača, obveze vođenja evidencija o građevnom otpadu i otpadu koji sadrži azbest te postupci gospodarenja otpadom koji sadrži azbest, uključujući zahtjeve u pogledu skladištenja i prijevoza otpada koji sadrži azbest.

Upravo iz ovih razloga, za širu javnost i Grad Rijeku kao jedinicu lokalne samouprave važna je primjena odredbi članka 18. Pravilnika kojim se propisuje način obveznog postupanja posjednika azbestnog otpada, prema kojemu je vlasnik, odnosno korisnik građevine – neovisno o tome da li je riječ o fizičkoj ili pravnoj osobi - u kojoj se nalazi azbest, **radi planiranja sustava gospodarenja građevnim otpadom koji sadrži azbest**, dužan na poziv jedinice lokalne samouprave i u roku određenom tim pozivom, dostaviti

- podatke o lokaciji građevine,
- procjenu količine, vrste i statusa tj. stanja materijala

za koji je izvjesno da će postati azbestni otpad.

Obveza objave javnog poziva od strane jedinice lokalne samouprave utvrđena je člankom 30. Pravilnika. Jedinica lokalne samouprave dužna je vlasnicima odnosno korisnicima građevina u kojima se nalazi azbest uputiti poziv dopisom odnosno putem sredstava javnog priopćavanja ili na drugi odgovarajući način, od njih pribaviti podatke o lokacijama na kojima se nalazi azbest na području jedinice lokalne samouprave i iste dostaviti Fondu za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu Pravilnika.

Postupanje prema odredbama Pravilnika ocjenjujemo važnim jer dosadašnji pristup zbrinjavanju azbestnog otpada nije bio sustavan niti cjelovito sagledavan. Fond i Ministarstvo graditeljstva i prostornoga uređenja u proteklom razdoblju provodili su i provode program energetske obnove u zgradarstvu (javnih, višestambenih i obiteljskih zgrada), program korištenja obnovljivih izvora energije poticanjem ugradnje učinkovitijih uređaja i solarnih panela, dok je zbrinjavanje azbesta u zgradarstvu bilo zastupljena samo kroz sufinanciranje troškova odlaganja otpada koji sadrži azbest. Promjenu u opisani pristup proteklih je godina pokušala (i uspijevala) poboljšati Udruga Moj otok iz Punta koja je objedinjavanjem cijena proizvoda i usluga proizvođača, prodavača i izvođača uspjela stvoriti financijsku stimulaciju zahvaljujući kojoj su se brojni privatni vlasnici kuća na otoku Krku ali i nekih drugih obalnih gradova odlučili na zamjenu azbestnog pokrova crijepom, uz istovremeno zbrinjavanje azbestnog materijala od strane ovlaštenih tvrtki i u skladu sa zakonskim odredbama.

- **prijedlog aktivnosti**

U pripremi za realizaciju obveza koje proizlaze iz Pravilnika, ovaj Odjel proveo je preliminarne analize stanja temeljem kojih se došlo do procjene o postojanju približno 1.000 tona azbestnih materijala, primarno u obliku krovnog pokrova, koje je potrebno postupno zbrinuti. Međutim, kako je prethodno navedeno, odredbama Pravilnika propisana je obveza preciznog prijavljivanja količina i lociranja istih, te se stoga, a u cilju animiranja svih vlasnika odnosno korisnika građevina predlaže sljedeći opseg aktivnosti:

- obavještanje građana Rijeke na dostavu podataka objavom poziva u dnevnom tisku (Novi list, Jutarnji list i dr.)
- objava istovjetnog poziva na web-stranici Grada Rijeke uz mogućnost ispunjavanja web-obrasca (u prilogu),
- slanje poziva za dostavu podataka svim upraviteljima višestambenih zgrada,
- provođenje marketinška kampanja na lokalnom radiju i televiziji (Kanal Ri),
- održavanje edukativne prezentacije u dvorani Hrvatskog kulturnog doma ili sl. prostoru, koju bi se povjerilo udruzi Moj otok iz Punta, budući da se ista godina uspješno bavi informiranjem građana o azbestu i njegovim utjecajima, načinima sigurnog uklanjanja i zbrinjavanja, ali i primjenjuje model sanacije krovova financijski prihvatljiv za sve njegove sudionike.

Držimo da će se kroz navedene aktivnosti stvoriti afirmativno ozračje kako bi prikupljanje podataka bilo što obuhvatnije te kako bi se nadležnom Fondu dostavili što kvalitetniji podaci o količinama, vrstama i stanju građevnog otpada koji sadrži azbest, a koji su u uporabi na području grada Rijeke. Opisane aktivnosti realizirale bi se tijekom rujna o.g., a troškove provedbe snosit će Odjel za razvoj, urbanizam, ekologiju i gospodarenje zemljištem, na teret proračunske pozicije u sklopu aktivnosti Zaštita okoliša.

web obrazac

Obrazac za prijavu vlasnika ili korisnika građevina u kojima se nalazi azbest

PODACI O VLASNIKU / KORISNIKU

Ime i prezime

OIB

Adresa

Telefonski broj

E-mail

LOKACIJA GRAĐEVINE

Adresa i kućni broj

Katastarska čestica

Katastarska općina

Namjena građevine

OPIS MATERIJALA KOJI SADRŽI AZBEST

Procjena količine

m² kg kom

Mjesto

krov zid okućnica ostalo

Vrsta

salonit ploče fasadne ploče izolacijske ploče cijevi ostalo

Status

cijelo oštećeno demontirano skladišteno ostalo

Napomene

Na temelju naprijed navedenog predlaže se Gradonačelniku Grada Rijeke donošenje slijedećeg

ZAKLJUČKA

- 1. Prihvaća se prijedlog aktivnosti na prikupljanju podataka o količinama i lokacijama na kojima je ugrađen azbest kao građevinski materijal, a u skladu s odredbama *Pravilnika o građevnom otpadu i otpadu koji sadrži azbest*.**
- 2. Zadužuje se Odjel za razvoj, urbanizam, ekologiju i gospodarenje zemljište za provedbu predloženih aktivnosti.**
- 3. Troškove provedbe snosit će Odjel na teret proračunske pozicije u sklopu aktivnosti Zaštita okoliša.**